

Kvoteytteeavtaler 2018 – estimert førstehåndsverdi for fartøygrupper

Illustrasjon: Magnhild Winsnes, Fabelfjord AS

Nofima er et ledende matforskningsinstitutt som driver med forskning og utvikling for akvakulturnæringen, fiskerinæringen og matindustrien. Vi leverer internasjonal anerkjent forskning og løsninger som gir næringslivet konkurransefortrinn langs hele verdikjeden.

«Bærekraftig mat til alle» er vår visjon.

Kontaktinformasjon

Telefon: 77 62 90 00

post@nofima.no

www.nofima.no

NO 989 278 835 MVA

Hovedkontor Tromsø

Muninbakken 9–13

Postboks 6122

NO-9291 Tromsø

Stavanger

Måltidets hus

Richard Johnsen gate 4

Postboks 8034

NO-4068 Stavanger

Sunndalsøra

Sjølsengvegen 22

NO-6600 Sunndalsøra

Ås

Osloveien 1

Postboks 210

NO-1433 ÅS

Bergen

Kjerreidviken 16

Postboks 1425 Oasen

NO-5844 Bergen

Rapport

<i>Rapportnummer:</i> 7/2022	<i>ISBN:</i> 978-82-8296-709-9	<i>ISSN:</i> 1890-579X
<i>Dato:</i> 17. mars 2022	<i>Antall sider + sider vedlegg:</i> 19	<i>Prosjektnummer:</i> 9434
<i>Tittel:</i> Kvotebytteavtaler 2018 – estimert førstehåndsverdi for fartøygrupper		
<i>Title:</i> Norwegian quota exchange agreements 2018 – estimated first hand value for vessel groups		
<i>Forfatter(e):</i> Øystein Hermansen		
<i>Avdeling:</i> Næringsøkonomi		
<i>Oppdragsgiver:</i> Sjømat Norge		
<i>Eksternt prosjektnummer/Oppdragsgivers ref.:</i> Kyrre Dale		
<i>Stikkord:</i> Fiskekvoter, økonomi, fartøygrupper		
<i>Sammendrag/anbefalinger:</i> Norge har inngått årlige avtaler om bytte av kvoter med Russland, EU, Grønland, Færøyene og Island. Avtalene for 2018 gjennomgås her. Det belyses også hvilke norske fartøygrupper som drar nytte av og bidrar til avtalene. Basert på dette estimeres effekten disse har på førstehåndsverdien for hver gruppe. Det er betydelig usikkerhet både om førstehåndspriser og det positive bidraget for fartøygruppene. Den største usikkerheten er knyttet til estimeringen av flåtegruppenes bidrag til avtalene. Her er det antatt at kvotene som avgis ville blitt fordelt tilsvarende årets fordeling av norsk kvote. Ressurshensyn har ikke tillatt inngående analyser og det er gjort forenkling forutsetninger. Dette betyr at resultatene må tolkes varsomt. Avtalene med EU og Russland er estimert å ha betydelig positiv førstehåndsverdieffekt, mens avtalen med Island bidro negativt. Når det gjelder førstehåndsverdi er spesielt gruppene ringnot-, pelagisk trål og konvensjonelle havfiskefartøy estimert å oppnå positiv effekt, mens konvensjonelle kystfartøy og torsketrålere er estimert å bidra mest til avtalene.		
<i>English summary/recommendation:</i> Norway has made annual quota exchange agreements with Russia, EU, Greenland, the Faroe Islands and Iceland. The agreements from 2018 are presented. Simplified estimates on the first-hand value implications for different vessel groups are made. The estimates are uncertain, and especially related to assumptions regarding which vessel groups would have benefited if the agreements were not made.		

Innhold

1	Innledning og problemstilling	1
1.1	Metode	1
1.2	Avgrensninger og feilkilder	2
2	Kvoteytaveavtalene	3
2.1	Norge – Russland	3
2.2	Norge – EU	3
2.3	Norge – Grønland	4
2.4	Norge – Færøyene	4
2.5	Norge – Island	4
3	Forutsetninger om fordeling av kvoter og førstehåndspris	6
3.1	Norge – Russland	6
3.2	Norge – EU	7
3.3	Norge – Grønland	12
3.4	Norge – Færøyene	13
3.5	Norge – Island	14
4	Implikasjoner for fartøygrupper og foredlingsindustri	15
4.1	Førstehåndsverdi fartøygrupper	15
4.2	Implikasjoner for norsk foredlingsindustri	16
4.3	Avslutning og feilkilder	18

1 Innledning og problemstilling

Norge har over relativt lang tid praktisert å bytte egne fiskekvoter mot andre lands kvoter i et sett med avtaler. Bakgrunnen for byttene er i hovedsak fisket som ble drevet før opprettelsen av økonomiske soner i 1977. Det ble søkt å opprettholde fisket på samme nivå som før sonene ble opprettet. Der det var ubalanse mellom partenes fiske, skulle fisket gradvis trappes ned til det var balanse. Eksempelvis fisket EU mer enn Norge i den andres farvann. Da ble det i rammeavtalen mellom Norge og EU fra 1980 avtalt at EUs fiske skulle trappes ned til det var balanse (Gullestad, 20091).

Spesielt gjøres det bytteavtaler med Russland, EU, Grønland, Færøyene og Island. I dette notatet estimeres førstehåndsverdien av de ulike avtalene for 2018. Det søkes også identifisert hvilken fartøygruppe som drar nytte av og bidrar til byttene. Førstehåndsverdi gir bare en indikasjon på verdien av byttene. Avtalene inneholder også andre elementer av verdi som ikke er inkludert, eksempelvis tilgang i hverandres soner.

1.1 Metode

Kvotebytteavtalene inkluderer primært tildeling av fiskekvoter i tonn i andre lands økonomiske soner mot at avtalepartnerne får tildelt kvoter i norske farvann. I enkelte tilfeller er det snakk om antall dyr i stedet for en mengde. I noen av avtalene tildeles det kvoter i andre lands økonomiske soner og sågar i internasjonalt farvann.

Informasjon om avtalene er primært hentet fra Meld. St. nr. 13 (2019-2020) og ikke de individuelle avtalene. Dette er gjort av ressurs hensyn og kan medføre at detaljer i avtalen utelates eller misforstås. Denne kilden inneholder opplysninger om både tildelinger og utnyttelsen av kvotene. Når førstehåndsverdien av byttet estimeres, har vi benyttet gjennomsnittlig utnyttelse for 2018 og 2019 multiplisert med den avtalte kvoten for 2018. Dette fordi vi antar gjenstående kvoter retileles det respektive lands fiskere, og slik ikke representerer en reell verdioverføring.

Kvotetildelingen er videre multiplisert med førstehåndspriser for å gi et anslag på verdien. Prisene er i de fleste tilfeller hentet fra relevante fartøygrupper i Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse for 2018. I noen tilfeller er ikke den aktuelle arten spesifisert her, og vi har da benyttet gjennomsnittlig pris fra Fiskeridirektoratets sluttseddeldata for relevante lengdegrupper for 2018. Prisforutsetningen og kilde er spesifisert i tabeller i resultatdelen.

Fordelingen av kvotene på fartøygruppe representerer i en del tilfeller en betydelig kilde til usikkerhet. I noen tilfeller er fordelingen svært detaljert spesifisert, og det er enkelt å tilordne hvilken fartøygruppe som kan nyttiggjøre seg av eller må avgi kvote. Som oftest er det detaljert informasjon fra reguleringsforskrifter eller saksfremlegg for reguleringsmøtet som legges til grunn for fordelingen. I andre tilfeller forbeholdes kvoten bredere definerte fartøygrupper eller åpne fiskeri. I slike tilfeller har vi gjort forenklingene forutsetninger som også er spesifisert i tabeller i resultatdelen.

I noen tilfeller forhandler Norge om totalkvoter og fordelinger av delte bestander med partnerne i kvotebytteavtalene. Vi har ikke inkludert eventuelle fordelingsvirkninger mellom land og fartøygrupper som følge av disse forhandlingene.

---

¹ Gullestad, P 2009. Tredjelandskvoten av nordøstarktisk torsk som andel av TAC – historisk utvikling i perioden 1977-2009. Notat, Fiskeridirektoratet.

1.2 Avgrensninger og feilkilder

Dette notatet forsøker å belyse noen fordelingsimplikasjoner av kvotebytteavtalene Norge inngikk med andre land i 2018. Analysen benytter førstehåndsverdi til dette. Førstehåndsverdi er imidlertid ikke fullgodt egnet til å illustrere de økonomiske implikasjonene, da fangstkostnadene kan være vesensforskjellige mellom ulike arter og områder, og slik sterkt påvirke det økonomiske utbyttet. Vi har ikke hatt tilgjengelig kostnadsinformasjon på et tilstrekkelig detaljnivå eller ressurser til å gå nærmere inn på dette.

Av ressurs hensyn har vi heller ikke kunnet gå detaljert inn i problemstillingen, slik at resultatene må anses som grove overslag og ikke uttømmende. Estimatene på førstehåndsverdi er også usikre. Flere arter er utelatt fra beregningene da de er vanskelige å tilordne til en enkelt fartøygruppe innenfor arbeidets begrensede rammer. Den reelle effekten av kvotebyttene er også vanskelig å bestemme i noen tilfeller. Mange arter er strengt kvoteregulerte, og det er rimelig å anta at en allokering til et annet land eller et tilskudd fra et annet land gir direkte konsekvenser for en fartøygruppes fiske. I tilfeller der kvoteutnyttelsen er liten, og kanskje heller ikke gruppe- eller fartøykvoter, er det langt vanskeligere å bestemme konsekvensen for norske fartøy.

Analysen gir også bare et øyeblikksbilde for 2018. Kvotebyttene endres fra år til år, og man kan derfor ikke generalisere ut fra denne illustrasjonen. Intensjonen med flere av avtalene var å legge til rette for at landene kunne opprettholde delvis et fiskemønster som de hadde før økonomiske soner ble innført. Gradvis har disse endret seg, blant annet gjennom forhandlinger og som følge av hvilke ressurser landene har tilgjengelig for bytte.

Fordelingen av fiskemulighetene er et politisk spørsmål, der det forsøkes å balansere mange hensyn, og der likhet i fordelingen av kvotebyttenes fiskemuligheter mellom norske fartøygrupper ikke nødvendigvis er ett av disse. Det er derfor viktig å påpeke at dette notatet ikke må tolkes normativt, men som et opplysende kunnskapsbidrag til gode diskusjoner og politiske beslutninger rundt kvotebytte.

2 Kvoteytteeavtalene

2.1 Norge – Russland

Helt fra 1950-tallet har det vært et omfattende samarbeid om fiskeriforvaltning mellom Norge og daværende Sovjetunionen. Dette ble formalisert i avtaler i 1975 og 1976. Avtalene regulerer de felles fiskebestandene og kvoteytting. Norge og Russland forhandler om totalkvoter og fordelingen av disse for de delte bestandene i Barentshavet; nordøst-arktisk (NA) torsk, NA hyse, blåkveite, snabeluer og lodde. I tillegg gjøres det kvoteytting mellom disse og andre arter. Primært bytter Norge til seg torsk og hyse mot avgivelse av uer og sei til Russland. Bytteeavtalen for 2018 er oppsummert i Tabell 1.

Tabell 1 Bytting av kvoter (i tonn) mellom Norge og Russland for 2018

Fiskeslag	Til Norge	Til Russland
Nordøst-arktisk torsk	6 000	
Nordøst-arktisk hyse	4 500	
Snabeluer		2 000
Sei		12 000
Steinbit	2 500	5 000
Andre (bifangst)	500	2 500
Reke	4 000	
Flyndre	200	
Grønlandssel (antall)	7 000	

2.2 Norge – EU

Norge har siden 1978 avtalt kvoter og fiske i partenes farvann med EU, og en rammeavtale ble signert i 1980. Intensjonen med avtalene var å regulere og legge til rette for fisket som hadde funnet sted før innføringen av økonomiske soner. EU fisket i utgangspunktet mer i norsk sone enn omvendt, men etter en overgangsperiode ble det gjensidige fisket balansert fra og med 1983 (St meld nr 49 (1994-95)). Norge får også kvoter fra EU i grønlandsk farvann. Et viktig element i avtalen er bytting av kvoter. Nivået har hovedsakelig videreført tidligere fiskemønster hos partene. De senere årene har EU ikke kunnet kompensere for høye torsk kvoter. Avtalen for 2018 er oppsummert i Tabell 2.

Tabell 2 Bytting av kvoter (i tonn) mellom EU og Norge for 2018

Nordsjøen og vest for Storbritannia			Nord for 62° N			Grønlandsk sone		
Art	Til Norge	Til EU	Art	Til Norge	Til EU	Art	Til Norge	Til EU
Øyepål	15 000		NA torsk		23 008	Reker	1 500	
Sei	640		NA hyse		1 200	Blåkveite	1 150	
Blålange	150		Sei		2 550	Uer	628	
Lange	7 500	1 350	Blåkveite		50	Skolest og isgalt	80	
Brosme	2 923	170	Annet		350	Lodde	16 016	
Brisling	10 000							
Blåkveite	1 100							
Kombinert kvote	250							
Reker		211						
Hestmakrell	2 550							
Andre arter	5 750	10 000						
Tunge	10							
Breiflabb		1 700						
Sjøkreps		800						
Kolmule	110 000							

2.3 Norge – Grønland

Norge og Grønland inngikk en rammeavtale i 1992 som i dag er basis for årlige avtaler om kvotebytte, kontroll- og forskningssamarbeid. Bakgrunnen for avtalen var at grønlandske fartøy drev et uregulert fiske i internasjonalt farvann i Barentshavet og i fiskevernsonen ved Svalbard. Avtalen for 2018 er oppsummert i Tabell 3 og innebærer i hovedsak at grønlandske fiskere kan fiske torsk, hyse, sei og bifangst av uer og blåkveite i norsk jurisdiksjonsområde. Norske fiskere får til gjengjeld fiske reke, blåkveite, uer og bifangst i grønlandsk farvann.

Tabell 3 Bytte av kvoter (i tonn) mellom Norge og Grønland for 2018

Område	Fiskeslag	Til Norge	Til Grønland
Norsk sone	Nordøst-arktisk torsk		4 000
	Nordøst-arktisk hyse		900
	Nordøst-arktisk sei		500
	Bifangst (uer og blåkveite)		300
Grønlands sone	Blåkveite	1 300	
	Uer	1 000	
	Brosme	340	
	Skolest	100	
	Andre (bifangst)	150	
	Torsk	1 200	

2.4 Norge – Færøyene

Norge og Færøyene inngikk en rammeavtale om gjensidige fiskerettigheter i 1979. Avtalene ble opprettet for å legge til rette for videreføring av fisket som hadde funnet sted før utvidelsen av økonomiske soner i 1977. Norge drev både banklinefiske og pelagisk fiske utenfor Færøyene og Færøyene drev fiske i nord etter torsk og hyse, og i Nordsjøen etter pelagiske arter. I hovedsak har kvotebytteelementene i avtalene som inngås vært å gi Færøyene torsk, hyse og sei i Barentshavet og Norge bunnfisk og makrell. Avtalen for 2018 er oppsummert i Tabell 4.

Tabell 4 Bytte av kvoter (i tonn) mellom Færøyene og Norge for 2018

Område	Art	Til Norge	Til Færøyene
Færøysk sone	Lange/blålange	2 200	
	Brosme	1 801	
	Sei	150	
	Andre (bifangst)	800	
	Makrell	5 979	
Nord for 62° N	Torsk		4 610
	Hyse		1 075
	Sei		500
	Andre		200

2.5 Norge – Island

Det ble i 1973 og 1976 inngått avtaler der Island ensidig tildelte Norge kvoter for fiske i islandsk farvann slik at det tradisjonelle linefisket kunne opprettholdes. Kvotene ble gradvis redusert og sagt opp av Island i 1983. I 1984 ble det inngått ny avtale om gjensidig fiske. Det var vanskelig å tilby islandske fiskere kvoter av interesse, slik at omfanget ble redusert og falt bort etter 1989. Etter dette inngikk Norge

og Russland en avtale med Island for å stoppe et uregulert fiske i Smutthullet i 1999. En protokoll til denne avtalen bestemmer bytte av kvoter mellom Norge og Island. Avtalen for 2018 er oppsummert i Tabell 5. Etter avtalen tildeles Island kvoter for torsk og annen bunnfisk til dekning av bifangst i torskefisket. Norske fartøy får til gjengjeld bunnfisk, i hovedsak brosme og lange, og lodde i Islandsk sone.

Tabell 5 Bytte av kvoter (i tonn) mellom Island og Norge for 2018

Område	Art	Til Norge	Til Island
Norsk sone	Torsk		7 055
	Annet (bifangst)		2 116,5
Islandsk sone	Bunnfisk	500	
	Annet (bifangst)	25 %	
	Lodde	31 024	

3 Forutsetninger om fordeling av kvoter og førstehåndspris

I dette kapitlet spesifiseres forutsetningene bak beregningene av førstehåndsverdi av kvotebyttene. Dette gjelder hvilke fartøygrupper som henholdsvis nyter godt av og må avgi kvote til byttene, utnyttelsen av kvotene og førstehåndspriser. Disse er tallfestet og kilden referert til i separate tabeller for hver av bytteavtalene. For viktige og godt kjente arter er det for enkelthets skyld referert til j-meldinger fra Fiskeridirektoratet. For andre mindre kjente og tilgjengelige fordelinger er det spesifisert hvilken forskrift fordelingen er hentet fra. Som estimerer på førstehåndsprisene er det i hovedsak benyttet gjennomsnittspriser fra Lønnsomhetsundersøkelsen for 2018. I tabellene er det referert til fartøygruppen estimatet er hentet fra. For noen få arter og grupper er det benyttet andre kilder.

For noen arter er utnyttelsen liten, avtalen har liten betydning for norske fartøys fangstmuligheter eller fordelingen på fartøygrupper svært vanskelig. Slike tilfeller er på grunn av at de har liten betydning eller av ressurs hensyn utelatt fra beregningene.

3.1 Norge – Russland

Utnyttelsen av torsk, hyse, uer og sei i avtalen er relativt høy for begge partene. For steinbit utnytter bare Russland kvoten i noen grad. Denne er ikke antatt å ha noen implikasjoner for norske fartøy og er derfor utelatt. Heller ikke fangsten av reke og flyndre antas å ha større norske implikasjoner og er utelatt. Andre arter utnyttes i liten grad og er utelatt. Grønlandssel utnyttes ikke av fiskefartøyene som det fokuseres på i denne studien.

Tabell 6 Utnyttelse, fordeling på fartøygrupper og førstehåndspriser – avtalen mellom Russland og Norge 2018

Art	Til Norge	Til Russland	Utnyttelse Norge	Utnyttelse Russland	Gruppe	Andel	Pris (kr/kg)	Basis fordeling	Basis pris
NA torsk	6 000		100 %		Konv_åpen	6 %	16,77	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	15 %	16,77		Gr 001
					Konv_11_15	15 %	17,37		Gr 002
					Konv_15_21	14 %	17,79		Gr 003
					Konv_21+	9 %	17,96		Gr 004
					Konv_hav	8 %	23,25		Gr 005
					Torsketrål	32 %	21,63		Gr 006
NA hyse	4 500		100 %		Konv_åpen	5 %	10,91	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	13 %	10,91		Gr 001
					Konv_11_15	13 %	11,71		Gr 002
					Konv_15_21	13 %	12,02		Gr 003
					Konv_21+	7 %	12,23		Gr 004
					Konv_hav	11 %	22,49		Gr 005
					Torsketrål	37 %	17,24		Gr 006
NA uer	2 000			83 %	Torsketrål	90 %	10,65	J-247-2018	Gr 006
					Seitrål	10 %	10,65		Gr 006
NA_sei	12 000			99 %	Konv_åpen	5 %	7,06	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	8 %	7,06		Gr 001
					Konv_11_15	8 %	6,78		Gr 002
					Konv_15_21	7 %	5,76		Gr 003
					Konv_21+	6 %	5,14		Gr 004
					Konv_hav	4 %	10,69		Gr 005
					Torsketrål	30 %	8,68		Gr 006
					Seitrål	7 %	8,68		Gr 006
Seinot	25 %	3,88	Gr 010						

Art	Til Norge	Til Russland	Utnyttelse Norge	Utnyttelse Russland	Gruppe	Andel	Pris (kr/kg)	Basis fordeling	Basis pris
Steinbit	2 500	5 000	16 %	81 %	Utelatt				
Andre	500	2 500	6 %	16 %	Utelatt				
Reke	4 000				Utelatt				
Flyndre	500				Utelatt				
Grønlands sel	7 000				Utelatt				

3.2 Norge – EU

Forutsetningene som er lagt til grunn, og kildene som er benyttet for avtalen med EU, er oppsummert i Tabell 10 til Tabell 12 etter området for avtalen. Norge og EU bytter kvoter for et sett med arter i Nordsjøen og vest for Storbritannia og flere av disse kan fiskes i hverandres økonomiske soner. I tillegg gis EU kvoter i norsk sone og Norge mottar kvoter i Grønlandsk sone. Lodden Norge tildeles i sistnevnte kan også fiskes ved Island og Jan Mayen. Arter som øyepål, sei, lange, brisling og kolmule utnyttes i stor grad og er relativt enkle å fordele på fartøygrupper. Dette gjelder også artene som Norge tildeles i grønlandsk farvann

Flere av artene er vanskelige å tilordne til fartøygrupper. Kombinert kvote utnyttes i betydelig grad av norske fartøy og gjelder ulike dyphavsarter. For enkelthets skyld har vi antatt at fartøygruppen konvensjonell hav utnytter denne. Siden det er et relativt lite kvantum, har dette mindre betydning. Blåkveite kan fiskes av et stort antall norske fartøy. For enkelthets skyld har vi fordelt denne på basis av faktisk fiske i 2018 og 2019.

Vi har ikke tilordnet reker grunnet svært lav kvoteutnyttelse fra EUs side, samt at det er vanskelig å si hvordan norske fiskerier påvirkes av denne avsetningen.

Tunge er utelatt på grunn av liten kvote. Breiflabb og sjøkreps er utelatt fra beregningene på grunn av at det er vanskelig å anslå hvordan norske fiskerier påvirkes. Disse fiskeriene ble regulert med redskapsbegrensning, og ble ikke stoppet.

Sei, lange, blålange og brosme i Nordsjøen er noe spesielle da de er forbeholdt «konvensjonelle» fartøy, noe som er en svært vid fartøygruppe. Det er dermed vanskelig å fordele disse videre mellom konvensjonelle kystgrupper og konvensjonelle havfiskefartøy.

EU tildeles kvote for dekning av bifangst i fisket i norsk sone, denne er utelatt fra de videre beregningene da det krever noe arbeid å finne ut hvilke arter dette gjelder, og det vil i tillegg trolig være vanskelig å tilordne disse til tapt fangst hos norske fartøygrupper.

Kvotene EU tildeles i norsk sone utnyttes i svært stor grad. Bifangstkvoten er utelatt fra beregningene da det er vanskelig å identifisere arter og dermed fordele på norske fartøygrupper.

«Andre arter» er heller ikke tilordnet noen fartøygrupper, selv om det er betydelige kvanta både til og fra Norge, og spesielt EU har utnyttet disse relativt høyt. Dette er primært på grunn av at det er vanskelig å identifisere hvilke arter fangsten fra EU dreier seg om og at det er svært usikkert hvilke utslag disse tildelingene av kvoter vil få på norske fiskerier.

Tabell 7 viser fangsten av «Andre arter» fra norske fartøy i EU-sonen område 4 og 2.a. med basis i en egendefinert spørring mot Fiskeridirektoratets offentlige fangstdata. Summen av fangsten er her 2 146 tonn, som er om lag 500 tonn mindre enn det er opplyst om i stortingsmeldingen om avtalene med andre land. Dette antas imidlertid likevel å gi et godt bilde på fangsten. Det er i stor grad arter som ikke er

kvoteregulerte for norske fartøy. I hovedsak er det fartøy i lengdegruppe 4 og 5 som utnytter disse fangstmulighetene. Fangsten er fordelt om lag halvt om halvt mellom konvensjonelle og trålredskap. Fangsten av disse artene i EU-sonen er betydelig og reflekterer at bytteavtalen gir økte fiskemuligheter. Slik kunne det være rimelig å inkludere den i beregningene. Ettersom vi ikke inkluderer fangstene av disse artene fra EU-flåten, og det er betydelig diversitet i flåtegruppene som utnytter disse, unnlater vi å tilordne disse elementene til noen fartøygruppe.

Tabell 7 Landinger (rundvekt) fra norske fartøy i EU-sonen av «Andre arter» 2018

Art	Mengde (tonn)	Art	Mengde (tonn)	Art	Mengde (tonn)
Lysing	1186,8	Akkar	8,9	Gråskate	1,2
Lyr	198,8	Uer (vanlig)	7,8	Annen marin fisk	0,7
Breiflabb	166,2	Ansjos	6,5	Sjøkreps	0,6
Smørflyndre	153,1	Sølvorsk	4,3	Slimål	0,5
Skjellbrosme	128,6	Gapeflyndre	4,3	Sardin	0,5
Snabeluer	117,5	Annen skate og rokke	4,2	Dypvannsreke	0,5
Knurr	25,1	Strømsild/Vassild	4,1	Taskekrabbe	0,4
Gråsteinbit	22,7	Hvitskate	3,9	Uspesifisert fisk	0,4
Glassvar	21,7	Sandflyndre	3,8	Isgalt	0,1
Strømsild	19,6	Piggvar	3,4	Piggå	0,1
Rødspette	11,0	Tunge	2,8	Hågjel	0,1
Hvit lysing	10,9	Blåkjefte	2,5	Slettvar	0,1
Kveite	9,8	Lomre	1,7		
Havmus	9,1	Stort kamskjell	1,7		

Fangsten av «andre arter» er fordelt på et betydelig antall fartøy – totalt 74 fartøy har landet mer enn 1 tonn. Fangsten er ujevnt fordelt mellom disse. For mange fartøy virker dette å være bifangst, da landingene er svært små. For et fåtall fartøy er det større innslag av direktefiske. Totalt 13 fartøy har landet mer enn 50 tonn, 6 av disse mer enn 100 tonn og to mer enn 200 tonn.

Tabell 8 Landinger (rundvekt) fra norske fartøy i EU-sonen av «Andre arter» 2018

Lengdegr.	Mengde (tonn)	
	Konvensjonell	Trål
1	4,6	
2	11,3	
3	0,4	
4	457,0	254,3
5	615,6	802,9

Tabell 9 Landinger (rundvekt) fra utvalgte norske fartøy i EU-sonen av «Andre arter» 2018

Lengdegruppe	Registreringsmerke	Fartøynavn	Redskap - gruppe	Mengde
5	SF0060F	BREIVIK JUNIOR	Garn	224,7
4	AA0090A	STARLIGHT RAYS	Snurrevad	221,8
5	SF0007F	SKJONGHOLM	Garn	187,3
4	AA0091A	KJELSVIK	Snurrevad	149,3
4	SF0267V	VICTORIA MAY	Trål	109,8
5	M 0021HØ	HERØYFJORD	Trål	107,2
5	F 0001L	HERMES	Trål	87,6
4	SF0025F	FANØYVÅG	Garn	73,6
5	M 0111G	ATLANTIC STAR	Trål	67,5
5	SF0006A	SJØVÆR	Krokredskap	58,1
5	SF0014S	FRØYANES SENIOR	Krokredskap	58
5	M 0020S	STÅLEGG	Trål	55,6
5	M 0225H	HAVSTRAND	Trål	52,9

Tabell 10 I Nordsjøen og vest for Storbritannia: Utnyttelse, fordeling på fartøygrupper og førstehåndspriser – avtalen mellom EU og Norge 2018

Art	Til Norge	Til EU	Utnyttelse Norge	Utnyttelse EU	Gruppe	Andel	Pris	Basis fordeling	Basis pris
Øyepål	15 000		93%		Pelagisk_trål/Nordsjøtrål	100 %	2,59	Kvoteregisteret	Pelagiske trålere
Sei	640		100 %		Pelagisk_trål/Nordsjøtrål	11 %	5,53	Forskriftskvoter 2018	Pelagiske trålere
					Avgrenset_Nordsjøtrål	3 %	5,53		Pelagiske trålere
					Seitrål	13 %	8,68		Torsketrål
					Torsketrål	48 %	8,68		Torsketrål
					Sei_sør_not	10 %	3,88		Kystnotfartøy > 21,36 m hj.l
					Konvensjonelle	15 %	10,69		Konvensjonelle havfiskefartøy
Blålange	150		89 %		Konvensjonelle	100 %	15,32	Deltakerforskriften	An. torskefisk, konv. havfiskef.
Lange	7 500	1 350	88 %	62 %	Konvensjonelle	100 %	15,32	Deltakerforskriften	An. torskefisk, konv. havfiskef.
Brosme	2 923	170	49 %	25 %	Konvensjonelle	100 %	10,65	Deltakerforskriften	Brosme, lengdegruppe 5
Brisling	10 000		98 %		Pelagisk_trål/Nordsjøtrål	27,5 %	2,69	J-212-2019	Ringnotfartøy
					Ringnot	72,5 %	2,69		
Blåkveite	1 100		83 %		Torsketrål	81 %	41,80	Gjennitt av faktisk	Torsketrålere
					Seitrål	9 %	41,80	fangst 2018 og 2019	Torsketrålere
					Konvensjonelle	10 %	44,67		Konvensjonelle havfiskefartøy
Kombinert kvote	250		92 %		Konvensjonell_hav	100 %	10,00		
Reker		211		35 %	Utelatt				
Hestmakrell	2 550		3 %		Ringnot	72,5 %	2,87	Konsesjonsforskriften	An. pel. fisk, pelagiske trålere
					Pelagisk_trål/Nordsjøtrål	27,5 %	2,87		
Andre arter	5 750	10 000	45 %	88 %	Utelatt, men omtalt i tekst				
Tunge	10				Utelatt				
Breiflabb		1 700		88 %	Utelatt				
Sjøkreps		800		5 %	Utelatt				
Kolmule	110 000		100 %		Ringnot	72,5 %	2,13	Forskriftskvoter	Pelagiske trålere
					Pelagisk_trål/Nordsjøtrål	27,5 %	2,15		Ringnotfartøy

Tabell 11 **Nord for 62 grader nord: Utnyttelse, fordeling på fartøygrupper og førstehåndspriser – EU og Norge 2018**

Art	Til Norge	Til EU	Utnyttelse Norge	Utnyttelse EU	Gruppe	Andel	Pris (kr/kg)	Basis fordeling	Basis pris
NA torsk		23 008		100 %	Konv_åpen	6,3 %	16,77	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	14,9 %	16,77		Gr 001
					Konv_11_15	14,6 %	17,37		Gr 002
					Konv_15_21	14,0 %	17,79		Gr 003
					Konv_21+	9,4 %	17,96		Gr 004
					Konv_hav	8,4 %	23,25		Gr 005
					Torsketrål	32,5 %	21,63		Gr 006
NA hyse		1 200		80 %	Konv_åpen	4,9 %	10,91	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	13,3 %	10,91		Gr 001
					Konv_11_15	12,7 %	11,71		Gr 002
					Konv_15_21	13,3 %	12,02		Gr 003
					Konv_21+	7,4 %	12,23		Gr 004
					Konv_hav	11,0 %	22,49		Gr 005
					Torsketrål	37,4 %	17,24		Gr 006
Sei		2 550		100 %	Konv_åpen	5,3 %	7,06	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	8,3 %	7,06		Gr 001
					Konv_11_15	7,8 %	6,78		Gr 002
					Konv_15_21	7,4 %	5,76		Gr 003
					Konv_21+	5,6 %	5,14		Gr 004
					Konv_hav	4,2 %	10,69		Gr 005
					Torsketrål	29,5 %	8,68		Gr 006
					Seitrål	7,1 %	8,68		Gr 006
					Seinot	24,9 %	3,88		Gr 010
Blåkveite		50		200 %	Torsketrål	22,5 %	41,80	*	Gr 006
					Seitrål	2,5 %	41,80		Gr 006
Annet (bifangst)		350			Utelatt				

* Forutsetninger basert på faktisk fangst i reguleringsmøtets sakspapirer

Tabell 12 **Grønlands sone: Utnyttelse, fordeling på fartøygrupper og førstehåndspriser – EU og Norge 2018**

Art	Til Norge	Til EU	Utnyttelse Norge	Utnyttelse EU	Gruppe	Andel	Pris (kr/kg)	Basis fordeling	Basis pris
Reker	1 500		0 %		Reketrål	100 %	29,20	Antatt	Gr 006
Blåkveite	1 150		100 %		Torsketrål	78,1 %	41,80	*	Gr 006
					Konvensjonell_hav	21,9 %	44,67		Gr 005
Uer	628		100 %		Torsketrål	90 %	10,65	J-141-2019	Gr 006
					Seitrål	10 %	10,65	**	Gr 006
Skolest og isgalt	80		50 %		Konvensjonell_hav	100 %	10,00	Antatt	Faktisk
Lodde	16 016		100 %		Ringnot	100 %	2,57	J-241-2017	Gr 012

* Forutsetninger basert på fordeling i reguleringsmøtets sak

** Pelagisk uer forbeholdt torsketrål og seitrål, fordelt likt per fartøy

3.3 Norge – Grønland

Forutsetningene som er lagt til grunn, og kildene som er benyttet for avtalen med Grønland, er oppsummert i Tabell 13 og Tabell 14. I likhet med EU-avtalen er bifangsten som allokeres til Grønland i norsk sone utelatt fra beregningene da det er vanskelig å identifisere artene det gjelder, selv om det trolig er økonomisk interessante arter som blåkveite og uer i fangstene. Det samme gjelder norske fartøys bifangstkvote ved Grønland, men her er utnyttelsen betydelig lavere.

Tabell 13 Norsk sone: Utnyttelse, fordeling på fartøygrupper og førstehåndspriser – Grønland og Norge 2018

Art	Til Norge	Til Grønland	Utnyttelse Norge	Utnyttelse Grønland	Gruppe	Andel	Pris (kr/kg)	Basis fordeling	Basis pris
NA torsk	4 000		95 %		Konv_åpen	6,3 %	16,77	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	14,9 %	16,77		Gr 001
					Konv_11_15	14,6 %	17,37		Gr 002
					Konv_15_21	14,0 %	17,79		Gr 003
					Konv_21+	9,4 %	17,96		Gr 004
					Konv_hav	8,4 %	23,25		Gr 005
					Torsketrål	32,5 %	21,63		Gr 006
NA hyse	900		73 %		Konv_åpen	4,9 %	10,91	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	13,3 %	10,91		Gr 001
					Konv_11_15	12,7 %	11,71		Gr 002
					Konv_15_21	13,3 %	12,02		Gr 003
					Konv_21+	7,4 %	12,23		Gr 004
					Konv_hav	11,0 %	22,49		Gr 005
					Torsketrål	37,4 %	17,24		Gr 006
NA sei	500		88 %		Konv_åpen	5,3 %	7,06	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	8,3 %	7,06		Gr 001
					Konv_11_15	7,8 %	6,78		Gr 002
					Konv_15_21	7,4 %	5,76		Gr 003
					Konv_21+	5,6 %	5,14		Gr 004
					Konv_hav	4,2 %	10,69		Gr 005
					Torsketrål	29,5 %	8,68		Gr 006
					Seitrål	7,1 %	8,68		Gr 006
Seinot	24,9 %	3,88		Gr 010					
Bifangst	300		74 %		Utelatt				

Tabell 14 Grønlands sone: Utnyttelse, fordeling på fartøygrupper og førstehåndspriser – Grønland og Norge 2018

Art	Til Norge	Til Gr.land	Utn. Norge	Utn. Gr.land	Gruppe	Andel	Pris (kr/kg)	Basis fordeling	Basis pris
Blåkveite	1 300		97 %		Torsketrål	78,1 %	41,80	J-126-2018	Gr 006
					Konvl_hav	21,9 %	44,67		Gr 005
Uer	1 000		90 %		Torsketrål	90 %	10,65	J-126-2018	Gr 006
					Konvl_hav	10 %	17,59		Gr 005
Brosme	340		80 %		Konvl_hav	100 %	10,65	J-126-2018	Brosme, Lengdegr. 5
Skolest	100		89 %		Konvl_hav	100 %	5,27	J-126-2018	Isgalt, lengdegr. 5
Kveite	10		115 %		Konvl_hav	100 %	44,81	J-126-2018	Annen flatfisk Gr 005
Bifangst	150		42 %		Utelatt				
Torsk	1200		96 %		Torsketrål	8 %	21,63	J-126-2018	Gr 006
					Konvl_hav	92 %	23,25		Gr 005

3.4 Norge – Færøyene

Forutsetningene som er lagt til grunn, og kildene som er benyttet for avtalen med Færøyene, er oppsummert i Tabell 15 og Tabell 16. Også her er avtalens annet-element utelatt for både Færøyene og Norges del. Sei i færøysk sone er utelatt på grunn av lav utnyttelse.

Tabell 15 **Norsk sone: Utnyttelse, fordeling på fartøygrupper og førstehåndspriser –**

Art	Til Norge	Til Færøyene	Utn. Norge	Utnyttelse Færøyene	Gruppe	Andel	Pris (kr/kg)	Basis fordeling	Basis pris
NA torsk		4 610		97 %	Konv_åpen	6,3 %	16,77	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	14,9 %	16,77		Gr 001
					Konv_11_15	14,6 %	17,37		Gr 002
					Konv_15_21	14,0 %	17,79		Gr 003
					Konv_21+	9,4 %	17,96		Gr 004
					Konv_hav	8,4 %	23,25		Gr 005
					Torsketrål	32,5 %	21,63		Gr 006
NA hyse		1 075		61 %	Konv_åpen	4,9 %	10,91	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	13,3 %	10,91		Gr 001
					Konv_11_15	12,7 %	11,71		Gr 002
					Konv_15_21	13,3 %	12,02		Gr 003
					Konv_21+	7,4 %	12,23		Gr 004
					Konv_hav	11,0 %	22,49		Gr 005
					Torsketrål	37,4 %	17,24		Gr 006
Sei		500		91 %	Konv_åpen	5,3 %	7,06	J-273-2017	Gr 001
					Konv_u_11	8,3 %	7,06		Gr 001
					Konv_11_15	7,8 %	6,78		Gr 002
					Konv_15_21	7,4 %	5,76		Gr 003
					Konv_21+	5,6 %	5,14		Gr 004
					Konv_hav	4,2 %	10,69		Gr 005
					Torsketrål	29,5 %	8,68		Gr 006
					Seitrål	7,1 %	8,68		Gr 006
Seinot	24,9 %	3,88	Gr 010						
Andre		200		69 %	Utelatt				

Tabell 16 **Færøysk sone: Utnyttelse, fordeling på fartøygrupper og førstehåndspriser**

Art	Til Norge	Utn. Norge	Gruppe	Andel	Pris (kr/kg)	Basis ordeling	Basis pris
Lange/blålange	2 200	71 %	Konv	100 %	15,32	J-54-2018	An. torskefisk, Gr 005.
Brosme	1 801	66 %	Konv	100 %	10,65	J-54-2018	Brosme. Lengdegr 5
Sei	150	20 %	Utelatt				
Andre	800	36 %	Utelatt				
Makrell	5 979	Antatt full	Ringnot	69 %	13,55	J-182-2018	Gr 012
			SUK	6 %	12,65		Gr 010
			Makrelltrål	4 %	11,42		Gr 013
			Kystnot_u_13	3 %	8,84		Gr 009
			Kystnot_o_13	9 %	11,49		Gr 010
			Makrell_garn_snøre	6 %	8,84		Gr 009
			Makrell_åpen	0 %	8,84		Gr 009

3.5 Norge – Island

Forutsetningene som er lagt til grunn, og kildene som er benyttet for avtalen med Island, er oppsummert i Tabell 17.

Tabell 17 Utnyttelse, fordeling på fartøygrupper og førstehåndspriser – avtalen mellom Island og Norge 2018

Art	Til Norge	Til Island	Utn Norge	Utn Island	Gruppe	Andel	Pris (kr/kg)	Basis fordeling	Basis pris
NA torsk		7 055		100 %	Konv_åpen	6,3 %	16,77	J-273-2017	Gr 001
			Konv_u_11		14,9 %	16,77	Gr 001		
			Konv_11_15		14,6 %	17,37	Gr 002		
			Konv_15_21		14,0 %	17,79	Gr 003		
			Konv_21+		9,4 %	17,96	Gr 004		
			Konv_hav		8,4 %	23,25	Gr 005		
			Torsketrål		32,5 %	21,63	Gr 006		
NA hyse		718		Faktisk	Konv_åpen	4,9 %	10,91	J-273-2017	Gr 001
			Konv_u_11		13,3 %	10,91	Gr 001		
			Konv_11_15		12,7 %	11,71	Gr 002		
			Konv_15_21		13,3 %	12,02	Gr 003		
			Konv_21+		7,4 %	12,23	Gr 004		
			Konv_hav		11,0 %	22,49	Gr 005		
			Torsketrål		37,4 %	17,24	Gr 006		
NA sei		112		Faktisk	Konv_åpen	5,3 %	7,06	J-273-2017	Gr 001
			Konv_u_11		8,3 %	7,06	Gr 001		
			Konv_11_15		7,8 %	6,78	Gr 002		
			Konv_15_21		7,4 %	5,76	Gr 003		
			Konv_21+		5,6 %	5,14	Gr 004		
			Konv_hav		4,2 %	10,69	Gr 005		
			Torsketrål		29,5 %	8,68	Gr 006		
			Seitrål		7,1 %	8,68	Gr 006		
	Seinot	24,9 %	3,88	Gr 010					
Brosme, lange, blålange	500		103 %		Konv_hav	100 %	10	J-268-2017	Anslått gjnsnitt
Annet	125		73 %		Konv_havl	100 %	10	J-268-2017	Anslått pris
Lodde	31 024		Antatt full		Ringnot	100 %	2,57	J-241-2017	Ringnot

4 Implikasjoner for fartøygrupper og foredlingsindustri

4.1 Førstehandsverdi fartøygrupper

Ideelt sett skulle vi verdsatt kvotebytteavtalene ut fra hvilket økonomisk utbytte fartøyene har fra fisket. Dette er i seg selv vanskelig å fastslå. Dersom fartøyene har ledig kapasitet og fisket ikke går ut over andre fangstmuligheter, vil et godt estimat være tilført eller tapt dekningsbidrag fra fisket. Dersom fartøyene går glipp av eller erstatter dette fisket med annen aktivitet, vil dette trekke ned verdien, og medføre økt kompleksitet i beregningene. Beregning av dekningsbidrag er på sin side også komplisert ettersom vi ikke har god informasjon om kostnadsstrukturen til fartøyene og mellom ulike fiskerier.

På denne bakgrunn har vi valgt å illustrere verdien gjennom anslag på førstehandsverdien. Denne er også usikker ettersom priser og faktisk fangst varierer. Det er rimelig å anta at de variable kostnadene er relativt like i de ulike fiskeriene, slik at fiskeri etter arter med høy pris vil bidra i større grad til den faktiske verdien enn til førstehandsverdien. Dette betyr at førstehandsverdi ikke direkte kan benyttes til å vurdere om noen bytter er økonomisk gunstige eller om enkelte grupper favoriseres som følge av byttene. Man bør være oppmerksom på artssammensetningen når førstehandsverdier sammenlignes. Kvotebyttene kan også ha konsekvenser for den videre verdikjeden som ikke er diskutert. Det kan eksempelvis være forskjeller i hvor mye av kvotene som landes i Norge og hvilken bearbeidingsgrad disse har.

I avtalene med EU og Færøyene er det arter som i den videre norske fordelingen på fartøygrupper forbeholdes «konvensjonelle fartøy». Siden dette dekker over et relativt vidt spekter av fartøy, har vi forsøkt å fordele dette videre på kystgruppene og konvensjonell hav. Til dette har vi benyttet sluttseddelstatistikk over fangsten av de aktuelle artene i EUs og Færøyenes økonomiske sone og informasjon om fisketillatelser. Fangsten i EU blir på denne bakgrunn fordelt med 80 % til konvensjonell hav og 20 % til konvensjonell kyst over 21 m. For Færøyene er fordelingen på de samme fartøygruppene 95/5. Datamaterialet bak disse anslagene for EU-sonen er illustrert i Tabell 18. For Færøy-sonen var det i 2018 bare konvensjonelle havfiskefartøy som deltok, og i 2019 ett større konvensjonell kystfartøy. Andelen i 2019 for dette sistnevnte fartøyet var 7 %.

Tabell 18 Fangst med konvensjonelle redskap i EU-sonen 2018 og 2019 (Kilde: Fiskeridirektoratets sluttseddelregister)

År	Fartøygr	Brosme	Lange	Blålange	Sum	Andel
2019	Konv_hav	3 790	886	146	4 822	71 %
	Konv	1 553	383	44	1 980	29 %
2018	Konv_hav	5 472	1 358	103	6 933	89 %
	Konv	767	44	6	817	11 %

Den estimerte førstehandsverdien fra byttene, med forutsetningene som er redegjort for i de foregående kapitlene, er vist i Tabell 19. Avtalene er av en viss betydning sett opp mot den totale førstehandsverdien fra norske fiskerier. Det er estimert at Norge byttet til seg en førstehandsverdi på om lag 730 millioner kroner – av en total norsk førstehandsverdi i 2018 på 20 milliarder kroner utgjør dette om lag 3,5 %. Ettersom Norge bytter bort kvoter med en estimert førstehandsverdi på 620 millioner kroner, er avtalene totalt estimert å gi en netto positiv førstehandsverdi for Norge på 112 millioner kroner. Avtalene med Russland og EU bidrar sterkest til dette, mens avtalen med Island trekker ned.

Fartøygrupper som blir tilført betydelig økte fangstmuligheter og førstehandsverdi er de pelagiske trålerne, ringnotfartøyene og konvensjonelle havfiskefartøy. Konvensjonell kyst og torske trålerne ville

uten kvotebyttene kunnet økt sitt fiske og førstehåndsverdi. For de øvrige flåtegruppene er det relativt små effekter.

Tabell 19 Førstehåndsverdi (mill. kr) for kvotebytteavtalene

Fartøygruppe/fisketillatelse	EU	Færøyene	Grønland	Island	Russland	Totalt for gruppene
Konv. åpen gr.	-26	-5	-5	-8	4	-39
Konv. under 11 m	-60	-12	-11	-19	15	-87
Konv. 11-15 m	-61	-13	-11	-19	16	-88
Konv. 15-21 m	-60	-12	-11	-19	17	-85
Konv. over 21 m	-18	-9	-7	-13	11	-36
Konv_havfiskefartøy	52	24	33	-10	18	118
Torsketrål	-98	-37	20	-54	25	-145
Seitrål	3	0	0	0	-9	-7
Makrell garn/snøre		3				3
Kystnot under 13 m		2				2
Kystnot over 13 m		6				6
Snurpere uten konsesjon		5				5
Makrelltrål		3				3
Pelagisk_trål/Nordsjøtrål	109					109
Ringnot	230	56		80		366
Seinot nord	-2	0	0	0	-12	-15
Avgrenset Nordsjøtrål	0					0
Konvensjonell < 28 m	-2					-2
Åpen gruppe makrell		0				0
Reketrål	0					0
Seinot sør	0					0
Totalt for avtalene	68	13	8	-61	84	112

4.2 Implikasjoner for norsk foredlingsindustri

Ut over betydningen kvotebytteavtalene har for fiskeflåten, påvirkes også den resterende verdikjeden i varierende grad. Spesielt vil hvor fisken landes få betydning. Dersom fisken landes i utlandet, vil den trolig bare i svært begrenset grad få betydning for norsk nedstrømsaktivitet. Uten detaljerte data om hvor fangstene fra de øvrige landenes fiskeflåter og med begrensede ressurser tilgjengelig, er det vanskelig å kvantifisere dette. Noen generelle betraktninger kan likevel gjøres ut fra landingsstatistikk og artene som inngår i avtalene.

Avtalen med Russland gjelder i hovedsak bunnfiskarter og er i mengde relativt balansert. Ettersom russiske fartøy i betydelig grad lander i Norge, er det rimelig å tro at denne avtalen samlet sett gir en noe høyere råstofftilgang i Norge. Russiske fartøy landet om lag 8 600 tonn sei i Norge i 2018, et betydelig kvantum sett i forhold til kvotebyttet.

Avtalen med EU inkluderer mange og betydelig forskjellige fiskeslag. Av bunnfisk tilføres EU først og fremst en betydelig mengde torsk. Norske fartøyer tilføres i stor grad pelagiske arter som øyepål, brisling, kolmule og lodde ved Grønland. EU-fartøy landet om lag 890 tonn nordøst-arktisk torsk, 84 tonn hyse og 30 tonn sei i Norge. Dette er relativt lite i forhold til byttene av disse artene. Norske fartøy landet

øyepål og brisling i all hovedsak i Norge, mens om lag halvparten av kolmulen ble landet i utlandet. Av lodde ved Grønland/Island/Jan Mayen antar vi at 25 % ble landet i Norge.

Vi benytter disse data som grunnlag for et sterkt forenklet regneeksempel på avtalens implikasjon i form av mengde som landes i Norge. Forutsetningene og resultatene er oppsummert i Tabell 20. Vi antar at norske fartøys landinger av fisk tilført gjennom kvotebytteavtalen i Norge ville bortfalle. Dette er en grov forenkling og vi antar videre at EU-fartøy ikke ville lande noe av fisken de tilføres i Norge. Dette betyr at landingene fra norske fartøyer ut fra avtalen mellom EU og Norge ville blitt redusert med 95 000 tonn, der brorparten stammer fra kolmule, øyepål og brisling. EU- fartøyene lander i liten grad i Norge, totalt er landingene fra bytteavtalen estimert til 1 500 tonn. Disse antar vi forenklet sett vil bortfalle i sin helhet. På den positive siden vil Norge få tilført disse kvotene. Vi antar at kvotene for brosme og lange og andre arter i liten grad vil bli utnyttet ettersom hovedfisket finner sted i EU og Færøyene. Vi antar svært forenklet at de øvrige kvotene vil fiskes og landes i sin helhet i Norge. Disse anslagene vil være svært usikre. Samlet gir dette en tilførsel av om lag 29 900 tonn til Norge. Nettoeffekten for landingene i Norge er med de beskrevne forutsetningene på -67 000 tonn.

Tabell 20 Forutsetninger og estimerte landinger (tonn rundvekt) i Norge ved bortfall av kvotebytteavtalen med EU

Område/Art	Mengde til Norge	Antatt utnyttelse	Antatt landing i Norge	Estimat landing Norge	Mengde til EU	Landinger i Norge	Netto effekt
Nordsjøen v. av Storbr.							
Øyepål	15 000	93 %	100 %	13 950			-13 950
Sei	640	100 %	95 %	607			-607
Blålange	150	89 %	100 %	134			-134
Lange	7 500	88 %	95 %	6 270	1 350	0	-6 270
Brosme	2 923	49 %	97 %	1 394	170	0	-1 394
Brisling	10 000	98 %	100 %	9 800			-9 800
Blåkveite	1 100	83 %	100 %	913			-913
Kombinert	250	92 %	95 %	218			-218
Hestmakrell	2 550	3 %	100 %	77			-77
Andre	5 750	45 %	95 %	2 458	10 000	26	-2 484
Kolmule	110 000	100 %	49 %	53 778			-53 778
Breiflabb					1 700	0	+1 700
Sjøkreps					800	0	+800
Reker					211	405	-194
Nord for 62N							
NA torsk					23 008	887	+22 121
NA hyse					1 200	84	+1 116
NA sei					2 550	31	+2 519
Blåkveite					50	73	-23
Annet					350		
Grønland							
Reker	1 500	0 %					
Blåkveite	1 150	100 %	92 %	1 061			-1 061
Uer	628	100 %	100 %	628			-628
Skolest og isgalt	80	50 %	97 %	39			-39
Lodde	16 016	100 %	25 %	4 004			-4 004
Totalt				95 330		1 506	-67 317

Avtalen med Grønland reduserer norske fartøys fangster av bunnfisk som torsk, hyse og sei, mens norske fartøy får blåkveite, uer og torsk ved Grønland. De norske fangstene landes etter all sannsynlighet i Norge. Grønlandske fartøy landet en betydelig mengde i Norge. I 2018 utgjorde landingene av viktige arter om lag 6 000 tonn torsk, 940 tonn hyse og 342 tonn sei.

Med Færøyene utveksles det både bunnfisk og pelagisk. I hovedsak bytter Norge fra seg torsk mot annen bunnfisk og makrell. Det er rimelig å anta at færøyske fartøy i hovedsak lander sine fangster utenom Norge og at norske fartøy lander i Norge. Kvantumsmessig blir det da relativt lite utslag for den norske verdikjede, men naturligvis et skift i hvilke verdikjeder som tilgodeses. Færøyske fartøy landet i 2018 bare 0,1 tonn torsk i Norge.

Island mottar i hovedsak torsk i bytte for lodde ved Island. Her er det grunn til å anta at store deler av både norske og islandske fartøys fangster landes på Island, slik at dette gir et betydelig negativt bidrag i tilførselen av råstoff til Norge. Norske fartøys fangst av lodde ved Island og Grønland (Art kode 75012) utgjorde i 2018 74,1 tusen tonn. Av dette ble 55,7 tusen tonn landet i utlandet. Dette utgjorde 75 % av fangsten. Islandske fartøy landet om lag 1 908 tonn torsk, 271 tonn hyse og 18 tonn sei i Norge ut fra Fiskeridirektoratets sluttseddeldata for 2018. Dette utgjør en ikke ubetydelig del av kvotebyttet, selv om landingene sannsynligvis ikke utelukkende er knyttet til avtalen. I tillegg landet islandske fartøy 55 tonn andre arter, spesielt uer og lyr, som trolig også ville bortfalle uten en kvotebytteavtale.

Vi benytter disse data som grunnlag for et sterkt forenklet regneeksempel på avtalens implikasjon i form av mengde som landes i Norge. Forutsetningene og resultatene er oppsummert i Tabell 21. Vi antar at uten en avtale ville ikke noe av norske fartøys fiske i dag blitt landet i Norge. Med forutsetning om at 25 % av avtalens loddekvantum nå landes i Norge ville dette totalt medført en nedgang i landingene i Norge på noe over 7 900 tonn. På den andre siden ville kvotene som tildeles Island i stedet tildeles norske fartøy og antas landet i Norge i sin helhet. Videre antas det at mengden som islandske fartøy landet i Norge ville bortfalle i sin helhet. Dette gir et positivt bidrag til landingene i Norge estimert til 5 700 tonn. Netto endring i landingene i Norge blir da -2 400 tonn.

Tabell 21 Forutsetninger og estimert endring landinger (tonn rundvekt) i Norge ved bortfall av kvotebytteavtale med Island

		Avtalt mengde	Utnyttelse	Landinger i Norge	Landinger uten avtale	Endring
Til Norge	Brosme mm.	500		151	0	-151
	Annet	125		139	0	-139
	Lodde	31 024	25 %	7 756	0	-7 756
Til Island	NA torsk	7 055		1 908	7 055	5 147
	NA hyse	718		271	718	447
	NA sei	112		18	112	94
	Totalt					-2 358

4.3 Avslutning og feilkilder

Dette notatet forsøker å belyse noen fordelingsimplikasjoner av kvotebytteavtalene Norge inngikk med andre land i 2018. Analysen benytter førstehåndsverdi til dette. Førstehåndsverdi er imidlertid ikke fullgodt egnet til å illustrere de økonomiske implikasjonene, da det ikke tas hensyn til forskjeller i fangstkostnader. Det er også usikkerhet i estimatene på førstehåndsverdi, da flere elementer i avtalene er utelatt, det er benyttet gjennomsnittspriser fra lønnsomhetsundersøkelsen med mer. Det er ofte også vanskelig å bestemme konsekvensene for individuelle fartøygrupper. Selve definisjonen av fartøygrupper er også problematisk i noen tilfeller. I tilfellene der avtalene omhandler ikke-kvoteregulerte

arter, eller arter med høy overregulering, er det vanskelig å fastslå hvordan norske fartøys fiske påvirkes av avtalene. Avtalene endres over tid, og denne studien gir bare et øyeblikksbilde for 2018.

Til slutt vil vi påpeke at fordelingen av fiskemulighetene er et politisk spørsmål, der det forsøkes å balansere mange hensyn, og der likhet i fordelingen av kvotebyttenes fiskemuligheter mellom norske fartøygrupper ikke nødvendigvis er ett av disse. Det er viktig avslutningsvis å påpeke at dette notatet ikke må tolkes normativt, men som et opplysende kunnskapsbidrag til gode diskusjoner og politiske beslutninger rundt kvotebytte.